სტრატეგიულიმიმართულება #4: ახალგაზრდობისსაქმეთასფეროსხელშეწყობადაგანვითარება

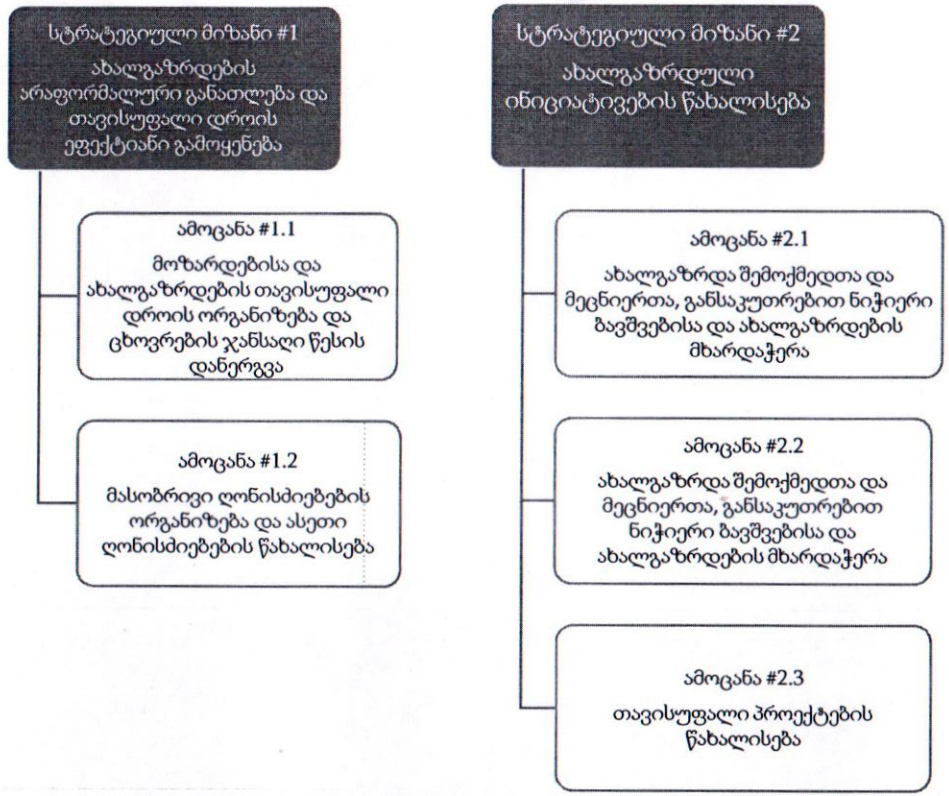

პროგრამები:

პრიორიტეტებიდან და სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, დასახული ამოცანების შესასრულებლად შექმნილია სპორტის პროგრამები. 2016 წლის პროგრამების ჩამონათვალი და მათი მოკლე აღწერილობა იხილეთ დანართ #3-ში; 2015 წლის პროგრამების შეფასებები, რომლებიც გრძელდება 2016 წელს იხილეთ დანართ #4-ში;

ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს განაგებს აჭარის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს დაქვემდებარებული აჭარის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტი. ისევე, როგორც სპორტის მიმართულება, ასევე ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროც, აჭარის რეგიონში არ რეგულირდება შესაბამისი პოლიტიკით და ახორციელებს საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს ახალგაზრდობის საქმეთა პოლიტიკას.

ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიანობა - ეროვნული უსაფრთხოების საფუძველია. ამ თვალსაზრისით, სახელმწიფოს და აჭარის რეგიონის მთავრობისინტერესს წარმოადგენს ახალგაზრდული პოლიტიკის ფორმირება, რომელიც სახელმწიფოს და აჭარის რეგიონის განვითარების საერთო სტრატეგიის კონტექსტში უნდა განიხილებოდეს.

ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო სტრატეგიის შემუშავების აუცილებლობა დაკავშირებულია ახალგაზრდობაზე ორიენტირებული პრიორიტეტული მიმართულებების გამოკვეთის საჭიროებიდან, რათა ახალგაზრდობა აქტიურად ჩაერთოს სამოქალაქო საზოგადოების შექმნაში და შეძლოს თავისი სოციალური, სულიერი, ინტელექტუალური და ეკონომიკური პოტენციალის რეალიზება საზოგადოების ინტერესების შესაბამისად.

სახელმწიფოსდემოკრატიულიგანვითარებისმიზნით,განსაკუთრებითმნიშვნელოვანია, ახალგაზრდებისაქტიურიმონაწილეობაქვეყნისსაზოგადოებრივ, ეკონომიკურ, კულტურულდაპოლიტიკურცხოვრებაში. ახალგაზრდულისაქმიანობისმიზანია, ხელიშეუწყოსახალგაზრდებისგანვითარებას, კეთილდღეობას, საზოგადოებაშიმათაქტიურმონაწილეობასადაინტეგრაციას.
ამმიზნისმისაღწევადახალგაზრდულისაქმიანობაქმნისკომფორტულ, უსაფრთხოდასასიამოვნოგარემოს, რომელშიცახალგაზრდებსშეეძლებათგამოავლინონსაკუთარიშესაძლებლობები, ისწავლონერთმანეთისგანდაგანვითარდნენ.
ახალგაზრდულსაქმიანობაშიგანსაკუთრებულიმნიშვნელობაენიჭებაარაფორმალურგანათლებას.

ასევე
მნიშვნელოვანიაახალგაზრდებმასაკუთარგამოცდილებაზედაყრდნობითშეიმუშაონპროექტები, რომლებიცემსახურებამათითანატოლებისსაჭიროებებისდაკმაყოფილებასდასასარგებლოაარამხოლოდპროექტებისბენეფიციართათვის, არამედმთელისაზოგადოებისთვის. სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთამიზანიაახალგაზრდებისდაახალგაზრდულიორგანიზაციებისმიერპროექტებისინიციირებისათვისხელსაყრელიგარემოსშექმნადამათმიერინიცირებულიპროექტებისმხარდაჭერად ადაფინანსება.

ახალგაზრდულიპოლიტიკის**მიზანია**,
ხელიშეუწყოსახალგაზრდებისსრულფასოვანიგანვითარებისათვისშესაბამისიგარემოსშექმნა ს,

სადაცახალგაზრდებიშეძლებენსაკუთარიპოტენციალისსრულადრეალიზებასდასაზოგადოებრივიცხოვრებისყველასფეროშიაქტიურადჩართვას.

ახალგაზრდობის საქმეთა მიმართულებით სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა დეპარტამენტის **პრიორიტეტებია:**

- ახალგაზრდებისგააქტიურებადასამოქალაქოაქტივობებშიჩართვა;
- ახალგაზრდულიკლუბებისწახალისება, მათშორისკავშირებისგაღრმავება;
- ახალგაზრდულიორგანიზაციებისწახალისება (როგორცარასამთავრობო,ასევესტუდენტური).

ძირითადი დაშვებები:

- აჭარის რეგიონს არ გააჩნია საკუთარი პოლიტიკა ახალგაზრდულ საქმეებთან მიმართებაში და საქმიანობის დროს ეყრდნობა ახალგაზრდობის სახელმწიფო პოლიტიკას;
- აჭარის მთავრობა კარგად აცნობიერებს სახელმწიფოსდემოკრატიულიგანვითარებისმიზნითახალგაზრდებისაქტიურიმონაწილეობის მნიშვნელობასქვეყნისსაზოგადოებრივ, ეკონომიკურ, კულტურულდაპოლიტიკურცხოვრებაში და შესაბამისად,პრიორიტეტად მიიჩნევს აღნიშნულ მიმართულებას ;
- ახალგაზრდული ღონისძიებების მასშტაბები არის გაზრდილი წინა წლების მონაცემებთან შედარებით;
- ახალგაზრდულ საქმეთა მიმართულებაზე და პროგრამებზე ბიუჯეტის ზრდის დინამიკა დადებითია;
- საქართველოსა და მათ შორის აჭარის რეგიონშიც ჯერ კიდევ დაბალია ახალგაზრდობის მონაწილეობა სოციალურ პროცესებში;
- მთავრობის მხრიდან ბოლო წლების განმავლობაში გადაიდგა პოზიტიური ნაბიჯები, ახალგაზრდობის თავისუფალი დროის შინაარსიანად და ეფექტურად ხარჯვის ორგანიზების მიმართულებით, რაც გამოიხატება სხვადასხვა თავისუფალი პროექტების და ახალგაზრდული კლუბების დაფინანსებაში;
- აჭარაში უკვე ფუნქციონირებს ახალგაზრდული ცენტრები და კლუბები, რომლებიც დადებით გავლენას ახდენენ აჭარის რეგიონის ახალგაზრდების გააქტიურებასა და სოციალურ ცხოვრებაში ჩაბმაში;
- სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტს პრიორიტეტულად აქვს დასახული რეგიონის მასშტაბით მუნიციპალიტეტების სრულად მოცვა პროექტების დაფინანსების კუთხით;
- ბათუმში შენდება ახალგაზრდული ცენტრები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ ახალგაზრდების თავისუფალი დროის ეფექტურ გატარებას და მათ ჩაბმას სოციალურ ცხოვრებაში;

დასახული მიზნების და ამოცანების შესასრულებლად, ძირითადი დაშვებების გათვალისწინებით სამინისტრო განახორციელებს შემდეგ **საქმიანობას:**

- ხელსშეუწყობსსტუდენტურიდღეებისაორგანიზებას;
- ახალგაზრდებისჩართულობითაღნიშნავსღირსშესანიშნავთარიღებს;
- კოორდინაციასგაუწევსინტელექტუალურთამაშებს, მხიარულთადასაზრიანთაკლუბებისშეხვედრებს;
- განაგრძობს ახალგაზრდულიშემეცნებითიპროგრამებისგანხორციელებას;
- ხელსშეუწყობსახლაგაზრდულიდებატ-კლუბებისგანვითარებას ;
- მოაწყობსყოველწლიურახალგაზრდულფორუმებსადაბანაკებს;
- კონკურსისგზითდააფინანსებსახალგაზრდებისინიციატივებს;
- დააფინანსებს ერთჯერად თავისუფალ პროექტებს და ახალგაზრდულ ინიციატივებს, რომლებიც გრძელვადიან შედეგებზეა ორიენტირებული და ხელს უწყობს ახალგაზრდების აქტივობის ზრდას;
- დაეხმარება უცხოეთში სხვადასხვა ტრეინინგ-სემინარებსა და კონფერენციებში მონაწილე სტუდენტ-ახალგაზრდებს;

ინსტიტუციონალურიგანვითარება: მიზანიდაამოცანა

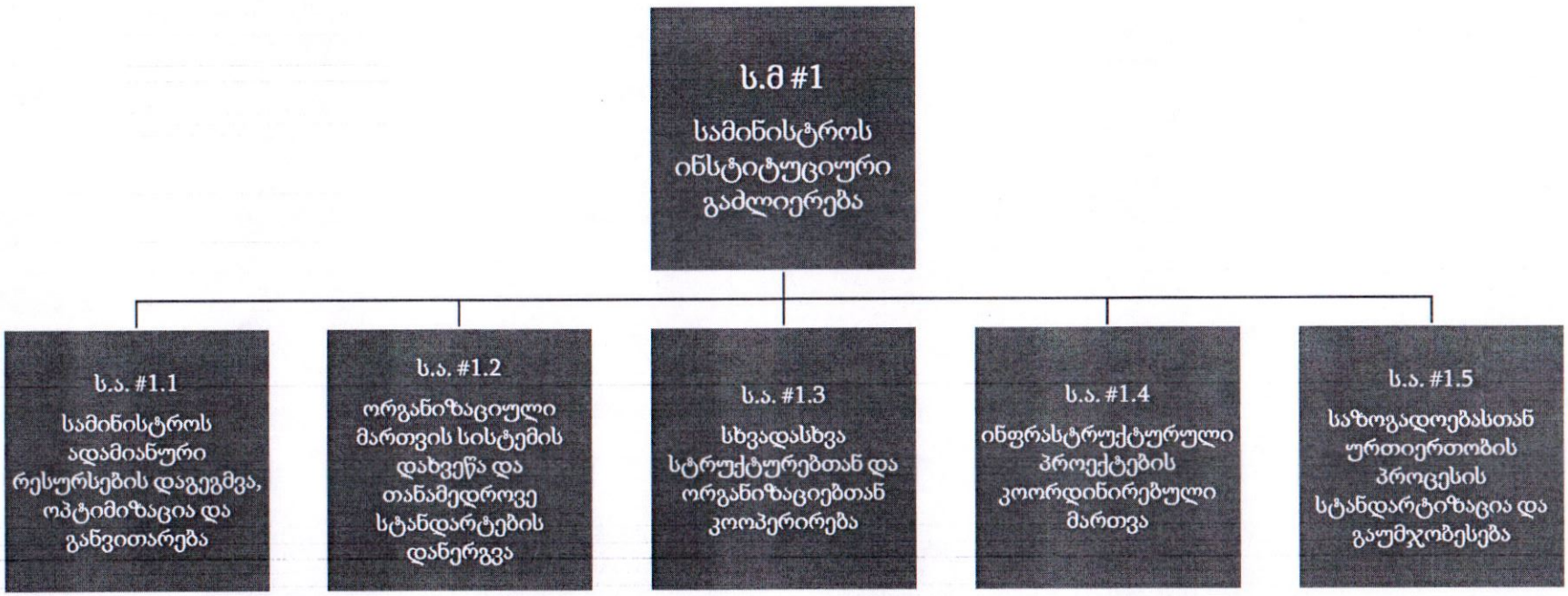

რეკომენდაციები

არსებულ სიტუაციაზე, ჩატარებულ ინტერვიუებზე და საუკეთესო პრაქტიკის გაანალიზებაზე დაყრდნობით კომპანია „ჯეპრა“-მ შეიმუშავა რეკომენდაციები აჭარის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს 4 სტრატეგიული მიმართულების და ინსტიტუციონალური განვითარების მიმართულებით და მოახდინა მათი შემდგომი სახით ფორმულირება

მიმართულება	რეკომენდაციები
განათლება	- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან თანამშრომლობის გაღრმავება განათლების პოლიტიკის შემუშავებაში მეტი ჩართულობის უზრუნველყოფის მიზნით; - საბიუჯეტო ხარჯების წილის ზრდა განათლების ხარისხის გაზრდის სასარგებლოდ, ინფრასტრუქტურული პროექტების შემცირების (დასრულების) ხარჯზე; - განათლების მიმართულებით განხორციელებული პროექტების შეფასების თანამედროვე სისტემების დანერგვა; მუდმივმოქმედი მონიტორინგის სისტემის დანერგვა; - დასავლეთ საქართველოს მასშტაბით საგანმანათლებლო რეგიონული ცენტრის პოზიციის მოპოვება; - არსებული სტატისტიკური მონაცემების ანალიტიკის, მეორადი კვლევის ჩატარების სისტემის დანერგვა (რეკომენდაციების ნაწილი); - დაფინანსებული სტუდენტების და კურსდამთავრებულების ქსელების შექმნა და განვითარება (alumni network); - ინტერნეტ და საინფორმაციო ტექნოლოგიების გაუმჯობესება საგანმანათლებლო სისტემაში (რეგიონული ბიუჯეტის გამოყოფა); - თანამედროვე ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება სხვა ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის გზით; - საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის გაძლიერება, ალტერნატიული დაფინანსების მოპოვების წყაროების დივერსიფიკაციისთვის; - კონკურსებისა და წახალისების სისტემების გაუმჯობესება-განვითარება; - მასწავლებელთა საზღვარგარეთ გადამზადების პროგრამის დანერგვა; - განათლების სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებისას საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის შესწავლა და მასზე დაყრდნობა; - სსიპ-ების და ააიპ-ების მართვის სისტემების დახვეწა;
კულტურა	- კულტურის რეგიონული პოლიტიკის შემუშავება და საჭირო საკანონმდებლო ცვლილებების ინიცირება; - ბათუმის ურბანული მემკვიდრეობის დაცვის და განვითარებისთვის ცალკე სტრუქტურული ერთეულის და სხვადასხვა სტრუქტურების წარმომადგენლებით დაკომპლექტებული მმართველი საბჭოს შექმნა;

	- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს ბიუჯეტში ინფრასტრუქტურული სამუშაოების და მარკეტინგისთვის თანხის პროცენტული ზრდა ადმინისტრაციულ ხარჯთან მიმართებაში; - ძეგლების რეაბილიტაციის გეგმის პრიორიტეტულობის დაფუძნება ძეგლის ეკონომიკურ გამოყენებაზე; - კულტურული მემკვიდრეობის განკერძოების გეგმის შედგენა და პროცესის დაწყება; - კომერციული პროექტების ინიცირება სხვა უწყებებთან (მაგ. ტურიზმის დეპარტამენტი) ერთად; - კულტურის სფეროს დაფინანსების მოდელის ცვლილება, კონკრეტული პროდუქტების დაფინანსების სასარგებლოდ (კომერციალიზაცია); - სახელოვნებო სკოლებში უფასო სწავლების უზრუნველყოფა მთლიანად რეგიონში / სახელოვნებო სკოლების სამინისტროს დაქვემდებარებაში სრულად გადმოსვლა; - კულტურული ღონისძიებების კალენდრის განვითარება, რომელიც მედიასა და ინტერნეტში (info-batumi) გავრცელდება; - არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობისკველვა (შესწავლა/შეგროვება), არქივაცია, დიგიტალიზაცია, კატალოგიზაცია და ვირტუალურ სივრცეში განთავსება; - კულტურის ორგანიზაციების ორგანიზაციული განვითარება და შესაძლებლობების გაზრდა; - თანამედროვე ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა; - საპროდიუსეროდასაიმპრესარიოსაქმიანობისხელშეწყობადაგანვითარება; - სამუზეუმოსივრცეებისგანვითარებადამათში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა/გამოყენება; ; - 2017 წლიდან დაფინანსების შემცირების სტრატეგიის განხორციელება არასაბიუჯეტო შემოსავლების გაზრდის ხარჯზე (პროექტების დაფინანსებაზე გადასვლა) - კომერციალიზაცია; - ბიზნესის დაინტერესება და კულტურის დაფინანსება; - კულტურის სამინისტროს დაფინანსებაზე მყოფი კულტურის ორგანიზაციების მიერ (ანსამბლები, ა.შ.) ტურიზმის ხელშემწყობი აქტივობების განხორციელება (მაგ. ქუჩის და აკადემიური მასტერკლასები ცეკვის, მუსიკის, ხატვის და სხვა დარგებში);
სპორტი	- სპორტის რეგიონული პოლიტიკის შემუშავება; - სპორტულ ფედერაციებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და სამუშაო რეჟიმში გადაყვანა; - სპორტული ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა; - სპორტსმენთა ინდივიდუალურისავარჯიშოგეგმებისდანერგვისხელშეწყობა;
ახალგაზრდობის საქმეები	- ახალგაზრდობისსაზოგადოებრივპროცესებშიმონაწილეობისადააქტიურობისრეგიონულიპოლიტიკისშემუშავება; - გარემოზეცვლილებისშეფასებისსისტემისშექმნადაგანვითარება; - ღონისძიებებისდაპროექტებისდაფინანსებისმიბმაშეფასებისსისტემაზე; - საერთაშორისოფორუმებისდაღონისძიებებისორგანიზება (სტუდენტური რესპუბლიკა უკრაინაში მოდელის გადმოღება ან გადმოტანა, ვინაიდან სტუდენტურმა დღეებმა ამოწურა თავი); - მაღალმთიან აჭარაში საქმიანობის გააქტიურება რელიგიური და ეთნკურინიშნით განსხვავებული ახალგაზრდების უფრო მეტად დაახლოების მიზნით; - საზაფხულო სკოლების ორგანიზება ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობების

	მონაწილეობით, მათი სამოქალაქო ინტეგრაციის მიზნით; - არასამთავრობო სექტორთან და დონორ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის გააქტიურება;
ინსტიტუცია	- სამუშაოაღწერილობებისმომზადებაყველათანამშრომელისადაპოზიციისთვის/ სტრუქტურულიმატრიცისშექმნა; - წახალისებისადამოტივაციისსისტემისშექმნადაგამოყენება; - თანამშრომელთა პროფესიულიგანვითარებისხელშეწყობა; - მონაცემების შეგროვების, ანალიტიკის და გამოყენების პროცედურების და თანამედროვე ფორმატის შემუშავება; - ანალიზისადასტრატეგიულიდაგეგმვისსამუშაოჯგუფისშექმნა-გაძლიერება; - საზოგადოებასთან ურთიერთობის მიმართულების გაძლიერება და ფინანსური რესურსით უზრუნველყოფა; - ბრენდბუქისშექმნადაერთიანიკონცეფციითკომუნიკაციისწარმოება; - მართვის სისტემის სტანდარტიზაცია; - პროგრამების მონიტორინგის და ანგარიშგების თანამედროვე სისტემის ფორმირება; - ინფრასტრუქტურული პროექტების მართვის კონსოლიდაცია და სტრუქტურული ოპტიმიზაცია/ რეორგანიზაცია; - უწყებათაშორისი საკომუნიკაციო ქსელის შექმნა და ამოქმედება, რომლის ფარგლებშიც შემუშავდება ტურიზმის განვითარებაზე ორიენტირებული და მარკეტინგულად სათანადოდ შეფუთული ღონისძიებათა ერთიანი კალენდარი და განხორციელდება ერთობლივი შესრულება და მონიტორინგი;

სტრატეგიის მონიტორინგის და შეფასების პროცედურა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს 2016 – 2020 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგი და შეფასება, რომლის მექანიზმებიც გეგმაშია მოცემული, წინასწარ განსაზღვრული პროცედურის საფუძველზე წარიმართება. ამასთან მოცემული დოკუმენტის როგორც სტრატეგიული, ასევე სამოქმედო ნაწილი არ წარმოადგენს ამ სამინისტროს ფუნქციონირების საბოლოო და უცვლელ პრინციპს. იგი მხოლოდ ამჟამინდელი გუნდის ხედვას წარმოადგენს და შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მასში ცვლილებების შეტანის და მუდმივი დახვეწის პროცედურების არსებობაც.

მნიშვნელოვანია სამინისტროს მენეჯმენტის და პასუხისმგებელი თანამშრომლებისგან დაკომპლექტებული სამუშაო ჯგუფის ჩამოყალიბება და მათ მიერ სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესის მუდმივი მონიტორინგი და ანგარიშგება; ყოველ 6 თვეში ერთხელ, მათ მიერ უნდა მომზადდეს

სამოქმედო გეგმის შესრულების დეტალური ანგარიში, რომელიც შემდეგ ინფორმაციას მოიცავს:

- რა საქმიანობა იყო ამ დროისთვის დაგეგმილი?
- რა შესრულდა და როგორ, მოცემული პერიოდის განმავლობაში?
- რა ვერ განხორციელდა და რა იყო ამის მიზეზი?
- რეკომენდაციები იმ ცვლილებების თაობაზე, რაც უნდა განხორციელდეს გეგმის ადეკვატურად შესასრულებლად და ხელისშემშლელი პირობების გასანეიტრალებლად;
- რა უნდა შეიცვალოს თავად გეგმაში ახალი რეალობის გათვალისწინებით?

ანგარიშის საფუძველზე, საჭიროების შესაბამისად, უნდა შევიდეს ცვლილებები როგორც სტრატეგიაში, ასევე სამოქმედო გეგმაში.

ანგარიშის მომზადების გარდა, რეკომენდირებულია, რომ საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, წელიწადში ერთხელ, განხორციელდეს კვლევა, რომლის შედეგებიც შედარდება წინა საანგარიშო პერიოდის კვლევის შედეგებთან. მიღებული შედეგი ნათლად წარმოაჩენს სტრატეგიის წარმატებას თუ წარუმატებლობას და შეაფასებს კონკრეტულ გაზომვად ინდიკატორებს.

სამოქმედო გეგმაში გაწერილია შესრულების ინდიკატორები და მათი გადამოწმების მექანიზმების თითოეული სტრატეგიული მიმართულების, შესაბამისი სტრატეგიული მიზნის და ამოცანის მიხედვით;

დანართი #1 – შესწავლილი მასალის ჩამონათვალი

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს დებულება;
2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს 2012 – 2014 წლების სტრატეგია;
3. საქართველოსსოციალურიდაეკონომიკურიგანვითარებისსტრატეგია–საქართველო 2020;
4. საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტროს სტრატეგია;
5. საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტროს საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმა 2015 – 2020 წ.წ.;
6. საქართველოს კულტურის სამინისტროს კულტურის პოლიტიკა 2025 (სამუშაო ვერსია);
7. საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს სპორტის სახელმწიფო პოლიტიკა, 2014 – 2020 წ.წ.;
8. საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი;
9. აჭარის რეგიონის მუნიციპალიტეტების ხელოვნებისა და კულტურის რესურსების და საჭიროებათა კვლევა, 2015 წ.;

დანართი #2 – სამინისტროს მხრიდან ინტერვიუებში და სამუშაო შეხვედრაში მონაწილეთა ჩამონათვალი

1. ნათია სირაბიძე, მინისტრის მოადგილე
2. ვლადიმერ მგალობლიშვილი, მინისტრის მოადგილე
3. სულიკო თებიძე, მინისტრის მოადგილე
4. ვალერი ბერაძე, მინისტრის მოადგილე
5. მირანდა ჩარკვიანი, აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს უფროსი
6. ნათია ბლაგიძე, უფროსი სპეციალისტი, კულტურის დეპარტამენტი
7. ნაზიბროლა ბერიძე გაბაიძე, კულტურის დეპარტამენტის უფროსი
8. დავით მიქელაძე, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე
9. სულხან დუმბაძე, ახალგაზრდულ საქმეთა განყოფილება